

3. SAOBRAĆAJNA NEZGODA, ŠTA POSLIJE TOGA? / TRAFFIC ACCIDENT, WHAT AFTER THAT?

Autor: Akif Smailhodžić, dipl. ing. saobraćaja/prometa
Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK - Zenica

Sažetak

Saobraćajne nezgode su događaji koji se često dešavaju na cestama zbog neadekvatnog i nepropisnog učestvovanja u saobraćaju. Događale su se, događaju se i događat će se jer ne postoje savršeni ljudi kao ni savršeni saobraćajni uslovi odvijanja saobraćaja. Da li nakon nesreće postupamo ispravno kao bi smanjili posljedice saobraćajnih nezgoda?

Kada se saobraćajna nezgoda dogodi, važno je da učesnici u nezgodi, ali i ostala lica koja se zateknu ili naiđu na mjesto nezgode preduzmu sve kako bi se spriječilo uvećanje postojećih i nastanak novih posljedica, obavijestila policija i hitne službe, te u skladu sa znanjima i sposobnostima ukazala pomoć povrijeđenima.

Ključne riječi: saobraćajna nezgoda, dužnosti i postupci, smanjenje posljedica

Abstract

Traffic accidents are events that often occur on roads due to inadequate and improper participation in traffic. They happened, they are happening and will happen because there are no perfect people as well as the perfect traffic conditions for traffic. Do we proceed properly after the accident to reduce the consequences of traffic accidents?

When a traffic accident occurs, it is important for the accident participants, as well as other persons who are caught or encountered in the accident, to take action to prevent the increase of the existing and the emergence of new consequences, notify police and emergency services, but in accordance with knowledge and ability to point the aid to the injured.

Keywords: traffic accidents, duties and procedures, reduction of consequences

1. UVOD

Saobraćajna nezgoda je događaj na cesti ili koji je započet na cesti, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica poginulo ili povrijeđeno ili je nastala materijalna šteta. Dakle, to je događaj! Ali kakav događaj?

S gledišta učesnika saobraćajne nezgode to je nedvojbeno nesretan događaj. S aspekta djelatnika policije, hitne pomoći ili vatrogasaca to je svakodnevni događaj koji se smatra njihovim djelokrugom rada.

Saobraćajne nezgode događaju se zbog:

- nepažnje, neiskustva, neodgovornog ponašanja, ignorisanja opasnosti, pogrešnih procjena,
- brzine koja nije prilagođena, stanju ceste, vozačkim vještinama i sposobnostima i stanju vozila,
- nepoštivanja saobraćajnih propisa i pravila,
- nepoštivanja saobraćajnih znakova i signalizacije,
- vožnje pod uticajem alkohola, droga, lijekova, umora,
- lošeg stanja vozila (guma i vitalnih dijelova kao i druge neispravne opreme),
- lošeg stanja cesta i dr.

Kako su saobraćajne nezgode česta pojava na našim cestama i ulicama u kojima je nekad u pitanju samo materijalna šteta, a nekad se posljedice tragične, mnogi vozači ne znaju tačno šta da

rade i kako moraju da se ponašaju u slučaju događanja saobraćajne nezgode, pa i posljedice istih mogu da se ozbiljno uslože.

Bez obzira na razloge nastanka saobraćajne nezgode, nisu rijetki slučajevi da zbog nepoduzimanja adekvatnih radnji nakon događanja nezgode dolazi do pogoršanja posljedica i uslozljavanja uslova saniranja stanja za učesnike nezgode pa i sigurnosti drugih učesnika u saobraćaju na mjestu događanja saobraćajne nezgode. Nepoduzimanje ili nepoznavanje obaveza nakon događanja nezgode ne oslobađa odgovornosti lica koja su se zatekla na mjestu događanja nezgode, vozače koji su učestvovali u samoj nezgodi pa i nadležne institucije.

Zbog delikatnosti položaja u kome se nalaze oni koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi, a i u određenoj mjeri i oni koji naiđu ili se zateknu na mjestu nezgode, društvo je predvidjelo intervencije pravnim normama. Cilj ovih intervencija je da se, koliko je to pravnim normama u ovakvoj situaciji moguće, spriječe nove posljedice (nezgode), olakša položaj učesnika u saobraćajnoj nezgodi i zaštiti njihova imovina. Pored toga, nadležni organi i organizacije obavezni su da efikasno intervenišu i na taj način ublaže posljedice saobraćajne nezgode i što prije stvore uslove za sigurno odvijanje saobraćaja.

2. DUŽNOSTI LICA I VOZAČA KOJI SE ZATEKNU ILI NAIĐU NA MJESTO NEZGODE

Osnovna moralna i zakonska obaveza lica i vozača koji se zateknu ili naiđu na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih, je ukazati pomoć licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi. Isto tako, potrebno je u okviru mogućnosti osigurati mjesto nezgode kako ne bi došlo do još većih posljedica po druge učesnike u saobraćaju.

U stvarnosti, kada se dogodi saobraćajna nezgoda, često imate samo nekoliko minuta ili sekundi za spašavanje života pa se zbog toga jedan ili dva pomagača moraju odmah posvetiti ozlijeđenim licima, a drugi osiguravati mjesto saobraćajne nezgode.

Obavezu lica ili vozača koji su se zatekli ili naišli na mjesto saobraćajne nezgode o davanju informacija ovlaštenim licima koji vrše uviđaj kao i davanju ličnih podataka i adrese, na zahtjev učesnika saobraćajne nezgode radi svjedočenje ne treba zanemariti.

Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nezgode dužan je, na zahtjev ovlaštenog lica, prevesti lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove. Ukoliko ovu obavezu ne izvrši vozač može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 50 - 250 KM, a ukoliko je ovim činom izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana nova saobraćajna nezgoda kazna se može uvećati za dodatnih 100 - 300 KM, kao i izreći zaštitna mjera zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog do šest mjeseci uz određivanje 1 ili 2 kaznena boda.

Vozač je dužan prevesti lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove i prije dolaska ovlaštenog lica, samoinicijativno, osim ako se nezgoda dogodila na mjestu na kome se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prevozom stanje povrijeđenog lica može pogoršati.

Kada se tokom vožnje uoči saobraćajna nezgoda, odmah treba smanjiti brzinu bez naglog kočenja i izazivanja novog sudara. Nakon toga, potrebno je:

- uključiti sve pokazivače smjera za upozorenje nadolazećim vozilima,
- zaustaviti vozilo na odgovarajućem razmaku od saobraćajne nezgode,
- parkirati vozilo što bliže desnoj ivici kolovoza ili na trotoaru ili izvan kolovoza,
- ostaviti mjesto za vozilo hitne pomoći,
- ako je potrebno svjetlima vozila osvijetliti mjesto nezgode i
- osigurati mjesto nezgode

3. OBAVEZE U NEZGODI S OZLIJEĐENIM ILI POGINULIM LICIMA ILI VEĆOM MATERIJALNOM ŠTETOM

Učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je neko izgubio život ili bio povrijeđen ili je nastala veća materijalna šteta, dužan je:

- ostati na mjestu saobraćajne nezgode s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi ili ako mu je samom potrebna ljekarska pomoć.
- preduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu saobraćajne nezgode i omogućiti normalno odvijanje saobraćaja i nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i sačuvaju postojeći tragovi pod uvjetom da preduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost saobraćaja. Promjena položaja vozila dozvoljena je samo ako je potrebna radi zaštite povrijeđenih lica ili sigurnosti saobraćaja.
- obavijestiti najbližu policijsku stanicu i stanicu hitne pomoći (ukoliko ima ozlijeđenih lica) o saobraćajnoj nezgodi i vratiti se na mjesto saobraćajne nezgode i sačekati dolazak službenog lica koje obavlja uviđaj.

Znači, kod saobraćajnih nezgoda u kojima ima nastradalih lica ili je nastala veća materijalna šteta, potrebno je preduzeti mjere sljedećim hronološkim redom:

a. Ostati na mjestu nezgode, osnovna obaveza lica koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, je da ostane na mjestu nezgode, odnosno može se udaljiti samo u definisanim predviđenim slučajevima. Ovo je pasivna obaveza koja podrazumijeva samo utvrđivanje identiteta i ne znači priznavanje krivice za nezgodu. Mjesto saobraćajne nezgode legalno se može napustiti u sljedećim slučajevima:

- poslije završenog uviđaja i preduzimanja drugih službenih radnji od strane ovlaštenih organa.
- prevoza u zdravstvenu ustanovu radi pružanja medicinske pomoći, kada je učesnik u saobraćajnoj nezgodi povrijeđen.
- kada učesnik u saobraćajnoj nezgodi prevozi drugo povrijeđeno lice, ali se odmah mora vratiti na mjesto nezgode ili prijaviti policiji.
- u slučaju krajnje nužde, kada učesniku u nezgodi prijete opasnost od rodbine ili poznanika žrtve, ali u tom slučaju može se udaljiti samo do najbliže patrole ili stanice policije radi prijavljivanja slučaja i traženja zaštite.

b. Mjere za sprečavanje nove nezgode, je prva radnja koju treba poduzeti iako se u praksi misli da prvo treba pružiti pomoć povrijeđenima. Ne zahtijeva se izlaganje velikoj opasnosti nego se misli na mjere koje se mogu poduzeti bez većeg rizika. Ova obaveza traje do dolaska organa nadležnog za vršenje uviđaja.

Ukoliko lice koje je u nezgodi učestvovalo propusti obavezu da poduzme odgovarajuće mjere, odgovaraće prema kaznenim odredbama i za štetu koja je zbog toga nastala. Ovde se ne radi o građanskoj dužnosti nego o događaju koji je to lice samo prouzrokovalo. Ovo se ne odnosi na lice koje nije moglo mjere preduzeti zbog povrede u nezgodi ili zbog prevoza u zdravstvenu organizaciju radi ukazivanja ljekarske pomoći.

c. Obavezu pružanja prve pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi ne treba izjednačavati sa medicinskim terminom pružanja prve pomoći. Lice koje je u bilo kom svojstvu učestvovalo u nezgodi dužno je povrijeđenima pružiti pomoć. Ukoliko samo nije stručno ili nije u stanju da pruži pomoć (zbog psihičkog stanja i sl.) dužno je obavijestiti zdravstvenu organizaciju, naći drugo lice koje pomoć može pružiti ili obezbijediti da se na pogodan način povrijeđeno lice transportuje do zdravstvene organizacije. Ova obaveza odnosi se i na onoga ko sa nezgodom nema veze, odnosno i na lice koje se tu zateklo ili je naišlo na mjesto nezgode. Ne traži se izlaganje velikoj opasnosti da bi se pomoć pružila ni od lica koje je nezgodu skrivilo.

U okviru zbrinjavanja povrijeđenih lica u saobraćajnoj nezgodi je i prevoz ovih lica do zdravstvene organizacije. Prevoz se veoma često vrši vozilima koja se nađu na cesti međutim, neke povrede su takve prirode da neadekvatan transport može ozbiljno pogoršati, a nekada biti i fatalan po

zdravstveno stanje povrijeđenog. Sa druge strane blagovremeno prebacivanje povrijeđenih u bolnicu radi dobijanja adekvatnog medicinskog tretmana je veoma značajno.

Zbog toga vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nezgode dužan je da preveze lice povrijeđeno u nezgodi i prije dolaska ovlašćenog radnika organa unutrašnjih poslova, osim ako se nezgoda desila na mjestu na kome se može očekivati brzi dolazak vozila za hitnu pomoć ili ako se, s obzirom na prirodu i težinu povrede može osnovano zaključiti da se nestručnim i neprikladnim načinom prevoza stanje povrijeđenog lica može pogoršati.

Pravo vozača je da procijeni nužnost prevoza uvažavajući, prije svega, konkretne opasnosti, mogućnost dolaska sanitetskog vozila i prirodu povrede. Ekonomski i drugi razlozi ne oslobađaju vozača dužnosti prevoza. Jedino opravdanje može biti spašavanje drugog života, odnosno ukoliko ima više povrijeđenih stvar je procjene kome je licu potrebija pomoć. Kod određivanja prioriteta prevoza socijalni i ekonomski status povrijeđenog nije bitan, jer svi životi jednako vrijede. Vozač je dužan povrijeđenog prevesti do najbliže zdravstvene ustanove, a ako ona ne može pomoći obaveza se nastavlja u razumnim granicama udaljenosti do druge zdravstvene organizacije.

Obaveza pružanja pomoći o kojoj se do sada govorilo odnosi se samo na pružanje pomoći licima (ljudima), a ne i imovini. Naime, postavlja se problem obezbjeđenja imovine koja na mjestu nezgode ostaje iz lica koja su u nezgodi poginula ili su zbog težih povreda prenijeta u bolnicu, odnosno kada nisu u stanju da se o njoj brinu. Ova imovina nije bez zaštite, ali obaveza brige o njoj ne može se nametnuti učesnicima u saobraćaju koji se zateknu ili naiđu na mjesto nezgode. O ovoj imovini, u određenoj mjeri, treba da se brinu nadležni organi i organizacije. Organ koji vrši uviđaj treba da organizuje popis imovine koja ostaje na mjestu događaja poslije ovakvih nezgoda, da obavijesti organizaciju koja uklanja vozila i stvari sa ceste ili da obavijesti drugo zainteresovano lice i pruži pomoć radi zaštite imovine, naravno samo u slučaju ukoliko na mjestu događaja nema vlasnika ili odgovarajućeg lica koje može tu imovinu preuzeti. Ne može se ići na obavezu koja bi omogućila oštećenom da traži naknadu štete od organa koji vrši uviđaj (imovina može nestati i prije dolaska službenih lica na mjesto nezgode, oštećeni bi mogao tražiti naknadu za imovinu koja nije bila u vozilu i sl.). Organ koji vrši uviđaj treba popisati ili organizovati popis imovine i pružiti pomoć radi njene zaštite, a ne stražariti pored nje. Organizacija ili lice koje preuzima imovinu odgovorni su po opštim propisima samo za ono što su preuzeli.

d. Obavješćavanje nadležnog organa može se izvršiti neposredno ili posredno na bilo koji način koji u datoj situaciji omogućava da informacija bude prenijeta (usmena dojava, telefon, radio veza i sl.)

e. Zaštita tragova nezgode. Jedna od obaveza učesnika u nezgodi je i da stanje na mjestu saobraćajne nezgode ne mijenja, odnosno da se postojeći tragovi sačuvaju. Uklanjanje tragova sa mjesta nezgode ne smije se vršiti, osim u izuzetnim slučajevima kada je potrebno ukloniti neke stvari koje ugrožavaju sigurnost saobraćaja. Takođe, ne može se nastojanje da se sačuvaju tragovi vršiti na način koji ugrožava sigurnost saobraćaja. Obaveza nemijenjanja stanja mjesta nezgode inspirisana je, prije svega, potrebom da se omogući organu koji vrši uviđaj, pravilno fiksiranje postojećih tragova i na taj način kasnije u postupku olakša utvrđivanje uzroka i odgovornosti za nezgodu.

f. Na kraju treba nastojati da se zavisno od konkretne situacije omogući, makar i naizmjenično, odvijanje saobraćaja. Zastoji u saobraćaju koji nastaju zbog saobraćajnih nezgoda su značajna stavka u ukupnim gubicima/štetama i treba nastojati da oni ne budu veći nego što je nužno.

Ukoliko lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je neko izgubio život ili bio povrijeđen ili je nastala veća materijalna šteta ne poduzme naprijed navedene radnje može biti kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 400 - 1.000 KM, a ukoliko je prekršajem izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana nova saobraćajna nezgoda kazna se može uvećati za dodatnih 1.000 - 5.000 KM, a ako je vozač motornog vozila i izricanjem zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.

4. SAOBRAĆAJNA NEZGODA SA MANJOM MATERIJALNOM ŠTETOM

Manja materijalna šteta je šteta u saobraćajnoj nezgodi nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na cesti.

Poslije saobraćajne nezgode u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolovoza i razmijeniti lične podatke, te popuniti i potpisati obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nesreći. Vozači ne smiju napustiti mjesto saobraćajne nezgode prije nego što popune i potpišu evropski izvještaj i razmijene podatke.

Vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi obavezan je da prijavi i saobraćajnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugom licu odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.

Ako vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi ne prijavi nadležnom organu unutrašnjih poslova saobraćajnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugom licu, odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari ili ako poslije saobraćajne nezgode u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta ne uklone vozila sa kolovoza i ne razmijene lične podatke, te ne popune i ne potpišu obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi ili ako vozači napuste mjesto saobraćajne nezgode prije nego što popune i potpišu evropski izvještaj i razmijene navedene podatke može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 50 - 250 KM, a ukoliko je prekršajem izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda kazna se može uvećati za dodatnih 100 - 300 KM, kao i izreći zaštitna mjera zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog do šest mjeseci uz određivanje 1 ili 2 kaznena boda.

4.1. EVROPSKI IZVJEŠTAJ O SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI

Evropski izvještaj je izvještaj o saobraćajnoj nezgodi koji se koristi kod svih saobraćajnih nezgoda a koji je urađen u skladu sa modelom koji je izdao Evropski komitet osiguranja (Comit e Europeen des Assurances-CEA).

On služi za utvrđivanje činjeničnog stanja prilikom naknade osiguranja, i prilikom potpisa nije potrebna saglasnost u pogledu odgovornosti. Ovaj obrazac služi takođe za nezgode u kojima nije prouzrokovana šteta trećim licima, na primjer, za kasko osiguranje u slučaju oštećenja sopstvenog vozila kao i za štete od krađe i požara.

Mjesto saobraćajne nezgode potrebno je fotografisati sa nekoliko različitih pozicija, po potrebi izmjeriti pojedine elemente saobraćajne nezgode te izvršiti popunu obrasca evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi. U slučaju neusaglašenosti učesnika oko popune obrasca izvještaja ili ukoliko učesnici u nezgodi nemaju obrazac izvještaj o nezgodi, dužni su pozvati policiju.

Policija je dužna izaći na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od učesnika prilikom popunjavanja obrasca evropskog izvještaja ili učesnici u nezgodi nemaju obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi.

Ukoliko je to potrebno, izvještaj o saobraćajnoj nezgodi može se završiti i na dodatnom papiru, koji čini dio izvještaja o saobraćajnoj nezgodi. Po jedan primjerak popunjenog i potpisanog izvještaja o nezgodi uručuje se drugom učesniku nezgode i drugi primjerak se dostavlja osiguravajućem društvu, kod koga je zaključena polisa obaveznog osiguranja, odnosno društvu kod koga je izdat zeleni karton.

Za slučaj saobraćajne nezgode u kojoj su učestvovala dva vozila, koristi se samo jedan komplet evropskog izvještaja. Ukoliko su u saobraćajnoj nezgodi učestvovala tri ili više vozila, koriste se dva ili više kompleta evropskog izvještaja.

Ako drugi učesnik u nezgodi posjeduje isti obrazac odobren od Evropskog komiteta osiguranja, ali na drugom jeziku, imajte u vidu da su obrasci istovjetni. Bitnu sadržinu možete shvatiti upoređujući Vaš obrazac od tačke do tačke sa obrascem drugog učesnika. U tom su cilju numerisana pojedina pitanja.

Prilikom popune evropskog izvještaja koristi se hemijska olovka. Popuna se obavlja navođenjem svih podataka traženih u pojedinim rubrikama i to na način kako je navedeno u uputstvu za primjenu evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi koje se nalazi uz izvještaj. Nije od značaja redoslijed potpisivanja učesnika saobraćajne nezgode, prilikom popune.

5. OBAVEZE NADLEŽNIH ORGANA

Policija i druga ovlaštena lica dužni su izaći na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, izvršiti fotografisanje mjesta nezgode, napraviti zapisnik o uviđaju i izvršiti druge potrebne radnje u skladu s propisima. Nadležni organ unutrašnjih poslova dužan je izaći na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako to zahtijeva jedan od učesnika saobraćajne nezgode.

Nadležni organ i druga pravna ili fizička lica koja su obaviješteni o saobraćajnoj nezgodi u kojoj je neko lice bilo povrijeđeno dužni su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu. Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o saobraćajnoj nezgodi ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku stanicu.

Ako lice povrijeđeno u saobraćajnoj nenezgodi umre od zadobijenih povreda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača uslijed povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je o tome odmah obavijestiti mjesni nadležni organ za izdavanje vozačke dozvole ili najbližu policijsku stanicu.

Ovlašteno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne učesnike saobraćajne nezgode ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere da li imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu. Ako se tim ispitivanjima utvrdi da neposredni učesnici saobraćajne nezgode imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlašteno lice koje vrši uviđaj odredit će da im se uzme krv ili urin radi analize.

Ovlašteno lice koje vrši uviđaj dužno je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza lica koje je u saobraćajnoj nezgodi poginulo ili teže povrijeđeno, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresirano lice i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema lica koje tu imovinu može preuzeti.

Ako je u saobraćajnoj nezgodi učestvovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila stranih registarskih oznaka ili potvrde o izvršenom uviđaju na mjestu događaja saobraćajne nezgode, obavezno je: izvršiti fotografisanje štete na vozilu stranih registarskih oznaka, sačiniti zapisnik u koji se, pored ostalog, unose podaci iz pasoša, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.

6. UKLANJANJA VOZILA S KOLOVOZA NAKON SAOBRAĆAJNE NEZGODE

Ako je vozilo zbog saobraćajne nezgode ili neispravnosti onesposobljeno za dalje kretanje na cesti, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolovoza. Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema naprijed navedenom, ovlašteno lice koje se zatekne na mjestu nezgode ili neispravnosti vozila zatražit će od nadležne organizacije koja upravlja cestama ili druge ovlaštene organizacije da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolovoza.

Organizacija za održavanje cesta ili druga ovlaštena organizacija za održavanje ceste dužna je, na zahtjev ovlaštenog lica, hitno preduzeti sve potrebne mjere za uklanjanje i čuvanje vozila sa teretom, stvari ili drugog rasutog materijala sa kolovoza i da osigura prohodnost ceste. Ako nadležna organizacija koja upravlja cestama ili druga ovlaštena organizacija ne ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolovoza na sigurno mjesto, ukoliko vozač, vlasnik ili korisnik vozila

to nije u stanju, ovlašteno službeno lice preduzet će druge mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

7. ZAKLJUČAK

Rizik koji prati odvijanje saobraćaja i pored mjera koje se preduzimaju za sigurno odvijanje saobraćaja, se relativno često konkretizuje u saobraćajnu nezgodu.

Bez obzira na razloge nastanka saobraćajne nezgode, nisu rijetki slučajevi da zbog nepoduzimanja adekvatnih radnji nakon događanja nezgode dolazi do pogoršanja posljedica i usložnjavanja uslova saniranja stanja za učesnike nezgode pa i sigurnosti drugih učesnika u saobraćaju na mjestu događanja nezgode.

Nepoduzimanje ili nepoznavanje obaveza nakon događanja nezgode ne oslobađa odgovornosti sva lica koja su se zatekla na mjestu događanja nezgode, vozača koji su učestvovali u samoj nezgodi pa i nadležnih institucija.

Zbog toga ovom segmentu osposobljavanja mladih vozača, pa i informisanja iskusnih, treba posvetiti više pažnje kako bi posljedice nakon događanja saobraćajne nezgode, bile što manje i što uspješnije se sanirale.

LITERATURA

- [1] Alispahić, S. et al.: Postani vozač - Prometni propisi i sigurnosna pravila, Hrvatski autoklub, Zagreb, 2014.
- [2] Inić, M - Jovanović, d.: Propisi u oblasti saobraćaja, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, 2009.
- [3] Lipovac, K. et al: Osnove bezbednosti saobraćaja, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2014.
- [4] Smailhodžić, A.: Prekršaji i kazne u saobraćaju, Planjax komerc, Tešanj, 2017.
- [5] Pešić, D. et al.: Obaveze i propusti učesnika saobraćajne nezgode, Zbornik radova, IX Simpozijum „Opasna situacija i verodostojnost saobraćajne nezgode“, Zlatibor, 2010.
- [6] Smailhodžić, A.: Saobraćajne nezgode - Šta činiti poslije nezgode?, Bihamkauto, Sarajevo, br. 23 (2009), str. 40-42.
- [7] Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini, „Službeni glasnik BiH“, br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17).
- [8] <http://www.sigurno-voziti.net> (datum pristupa 10.07.2017.).